

Sobre mites i catequistes . . . nuclears

Acabo de llegir un bon exemple de com el catequistes de l'església nuclear propaguen el seu catecisme. És el cas de l'escrit d'en Rubén Herrero de Castro (*Nuclear, sí gracias*, El Periódico, 16/10/2013), professor de relacions internacionals de la madrilenya *Universidad Complutense*, on, a hores d'ara, ens pretén convèncer de les 'bondats' de l'energia de la fissió nuclear com a pont cap a l'energia nuclear de fusió.

Totes les afirmacions que es fan en l'esmentat article son un ben clar exemple de la ideologia totalitarista coneguda com cientisme, molt ben analitzada pel professor Pierre Thuillier, en el Postfaci a la publicació *La trastienda del sabio*¹ i que duu per títol *Contra el cientisme*. No cal dir que no s'ha de confondre el cientisme amb la pràctica no dogmàtica de les ciències ni en l'aplicació convivencial dels coneixements científics.

Si alguna cosa pot aportar el pensament científic crític, en analitzar l'experiència humana amb la tecnologia nuclear és el reconeixement que l'energia alliberada per la fissió nuclear (per fer bullir aigua!!!) ni és neta, ni és segura, ni és sostenible. Sempre que no hi hagin prejudicis en mig, els fets avalen l'afirmació que acabo de fer, en tot el cicle del combustible nuclear, tant la seva part davantera –des de les mines d'Urani fins el reactor-, com en la seva part del darrera – des del reactor fins l'emmagatzematge dels residus generats al llarg de tot el cicle del combustible i fins el desmantellament de les instal·lacions nuclears.

Després de més de 50 anys d'experiència nuclear es pot manifestar, sense gaire risc d'equivocar-se, que aquesta indústria va perdre tota la seva credibilitat a Fukushima, si es que encara n'hi quedava alguna després dels accidents de Three Mile Island i de Txernòbil. Doncs encara avui, la indústria nuclear és incapaç de disposar d'una assegurança per cobrir els danys d'un accident com els de Txernòbil i Fukushima. Necessita, encara avui, tractes preferents per poder competir en el mercat de l'electricitat, com es demostra amb la garantia que el govern anglès va acordar amb un consorci liderat per EDF, d'un preu fix del kWh, durant 35 anys, pels 2 reactors que volen construir al Regne Unit, un preu -92 pounds/MWh- més del doble del preu actual fixat pel mercat. No hi ha manera, encara avui, de poder determinar ni el cost, ni el temps, de construcció d'un reactor nuclear, com ho ha demostrat abastament el que s'està construint, des de l'any 2003 a Olkilouto, Finlàndia, el primer que es va començar a construir a Europa després de molts anys de paralització total de la indústria nuclear.

L'enverinament radioactiu de la biosfera ocasionat per l'obertura de la caixa de Pandora nuclear és un crim contra la humanitat pel qual algun dia s'haurà de jutjar totes aquelles persones que han tingut alguna responsabilitat en el seu desenvolupament i expansió, com va escriure magistralment el Dr. John Gofman,

---

¹ Thuillier, Pierre (1983), *La trastienda del sabio*, Editorial Fontalba, Barcelona.

en el prefaci a la reedició de l'obra *Poisoned Power*, després de l'accident a la nuclear de TMI².

La fissió nuclear tampoc pot ser considerada cap tecnologia pont cap a l'assoliment la fusió nuclear, el nou mite que vol substituir el mite fracassat de la fissió nuclear. Quan jo mateix estudiava física nuclear i tecnologia nuclear a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona, a finals dels anys 60 del segle passat, a banda de que s'escampava i fomentava el mite de la fissió nuclear, cantant-nos les excel·lències d'aquesta tecnologia, tot dient-nos que, abans de l'any 2000, hi haurien reactors de fusió nuclear en funcionament al món, produint electricitat. Avui, molts anys després, els catequistes de l'església nuclear ens continuen repetint, com si fos una 'lletania', que encara manquen 40 anys per poder disposar d'un reactor de fusió per generar electricitat. És, el que molts físics anomenen, la 'lei immutable dels 40 anys' de la fusió nuclear, doncs sempre falten 40 anys per arribar-hi . . . .

Respecte de la fusió nuclear voldria reproduir el que ens va deixar escrit Donella Meadows³, quan es va desfermar la discussió sobre el que es va batejar com fusió 'freda': *"Sóc de les que desitjo que la fusió freda sigui un miratge, cosa que probablement serà. Desitjo que els éssers humans tinguin més temps per aprendre a viure dins d'uns límits, a viure en harmonia amb els altres i amb la Terra. Desitjo que la humanitat tingui més temps per aprendre a trobar propòsits més dignes que l'acumulació de poder o riquesa. El divertit és que si algun dia i de bona gana volem viure plàcidament, amb moderació i sense egoismes ens adonarem que ja tenim la fusió "freda" a l'abast de la mà. La fusió és l'energia que fa brillar les estrelles i el Sol. L'energia de la fusió ens arriba en quantitats molt superiors a les que necessitem, generada per un reactor que està localitzat a una distància de cent cinquanta milions de quilòmetres i que té una vida esperada de diversos milers de milions d'anys. No necessita cap despesa d'inversió ni de manteniment. És una energia a la qual no hi pensem gaire, perquè ens arriba suaument, sense presses. I és difícil que algú l'acapari. A causa dels bojos còmputos de la nostra economia, que comptabilitza només els beneficis per a alguns éssers humans i no té en compte els costos sobre la majoria de la població, ni sobre els sistemes naturals, considerem que és cara. Però ni és cara, ni contamina i hi és per ser captada i utilitzada, tan aviat com nosaltres estiguem disposats a aprofitar-la"*.

Deixem-nos de mites i de catequistes i abracem d'una vegada l'energia solar.

Josep Puig i Boix, Dr. enginyer industrial
Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear, organització membre d'INES
– *International Network of Engineers and Scientists for Social Responsibility*.

---

² Gofman, John W. and Arthur R. Tamplin (1979), *Poisoned Power: The Case Against Nuclear Power Plants Before and After Three Mile Island*, Rodale Press, Emmaus, Pa.

³ Meadows, Donella (1989) *Resurgence*, nov.-dec., pg. 7